

EKO-INFO

Opracowania – Raporty – Analizy
przygotowywane przez ekspertów WFOŚiGW w Katowicach

W numerze:

**DEMONTAŻ, TRANSPORT I UNIESZKODLIWIENIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z OBIEKÓW
NALEŻĄCYCH DO OSÓB FIZYCZNYCH - JAK SKORZYSTAĆ ZE ŚRODKÓW WFOŚiGW W KATOWICACH.
PORADNIK DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**

Mariusz Wasik 2

W TROSCE O PRAWDŁOWE ZABEZPIECZENIE PREFERENCYJNEJ POŻYCZKI WFOŚiGW

Ewa Hernas 7

BIOMASA JAKO ALTERNATYWNE PALIWO DLA ENERGETYKI ZAWODOWEJ

Łukasz Frydel, Marek Adamus 11

JAK WAŻNA JEST ŚWIADOMOŚĆ EKOLOGICZNA

Monika Klein 14

PIĘĆ SZANS NA ROZWÓJ PÓŁNOCNEJ CZĘŚCI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Mariusz Dziaćko 18

**WNIOSKI O PŁATNOŚĆ DLA INWESTYCJI DOFINANSOWANYCH Z PROGRAMU OPERACYJNEGO
INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO – NAJCZĘŚCIEJ POPEŁNIANE BŁĘDY.
PRAKTYCZNE RADY O TYM JAK UNIKNĄĆ BŁĘDÓW**

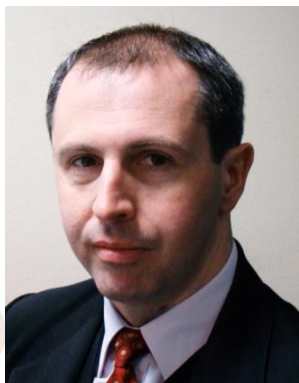
Iwona Owczarek 22

DEMONTAŻ, TRANSPORT I UNIESZKODLIWIENIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z OBIEKÓW NALEŻĄCYCH DO OSÓB FIZYCZNYCH - JAK SKORZYSTAĆ ZE ŚRODKÓW WFOŚiGW W KATOWICACH

PORADNIK DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Mariusz Wasik

Zespół Ochrony Atmosfery, Ochrony Powierzchni Ziemi i Gospodarki Odpadami

14 lipca 2009 roku Rada Ministrów podjęła uchwałę ustanawiającą długoterminowy plan oczyszczania terytorium Polski z azbestu. *Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*, utrzymuje cele przyjętego przez Radę Ministrów 14 maja 2002 r. *Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski* tj.:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Szacuje się, że na terenie kraju nadal użytkowane jest ok. 14,5 mln ton wyrobów zawierających azbest (w latach 2003-2008 usunięto ok. 1 mln ton).

Całkowity koszt realizacji *Programu* w latach 2009-2032 szacowany jest na kwotę ok. 40,4 mld zł, na którą składają się środki własne właścicieli nieruchomości, środki inwestorów, środki z budżetu państwa oraz środki jednostek samorządu terytorialnego. Wśród dostępnych instrumentów finansowania demontażu, transportu i unieszkodliwiania usuniętych wyrobów zawierających azbest znajdują się m.in. pożyczki i dotacje ze środków krajowych funduszy ochrony środowiska, których beneficjentami są jednostki samorządu terytorialnego. Poniższy przewodnik ma ułatwić Państwu przejście całej procedury związanej z uzyskaniem dofinansowania.

Kto może się starać bezpośrednio o dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Katowicach ?

Podstawą uzyskania dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach jest złożenie wniosku o dofinansowanie. O dofinansowanie mogą starać się bezpośrednio:

- przedsiębiorcy publiczni (przedsiębiorstwa państwowe, jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, spółki z o.o. i akcyjne, spółdzielnie, przedsiębiorstwa komunalne itp.)
- przedsiębiorcy prywatni (spółki prawa handlowego, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, niepaństwowe szkoły wyższe, niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej itp.)
- jednostki sektora finansów publicznych (m.in. jednostki samorządu terytorialnego);
- organizacje pozarządowe (Fundacje, stowarzyszenia, Kościoły itp.).

Jak osoba fizyczna – właściciel obiektu na którym występują wyroby zawierające azbest może uzyskać dofinansowanie na jego usunięcie ?

Dofinansowanie osób fizycznych – właścicieli obiektów na których występują wyroby zawierające azbest możliwe jest w sposób pośredni. Zagadnienie to dotyczy zwykle właścicieli domów jednorodzinnych czy też gospodarstw rolnych z obiektami mieszkalnymi i gospodarczymi posiadającymi pokrycie dachowe z płyt azbestowo-cementowych oraz ocieplenie ścian z takich płyt. W przypadku osób fizycznych organem pośredniczącym w uzyskaniu dofinansowania są jednostki samorządu terytorialnego – Gmina lub Powiat. JST wnioskuje o środki z WFOŚiGW które na ustalonych przez siebie zasadach udostępnia następnie osobom fizycznym

O jakie formy dofinansowania mogą starać się jednostki samorządu terytorialnego (JTS) chcące dofinansować osoby fizyczne chętne do usunięcia wyrobów azbestowych ze swoich zabudowań?

W chwili obecnej JTS w celu wspomoczenia finansowego osób fizycznych chcących usunąć ze swoich zabudowań wyroby zawierające azbest mogą występować do WFOŚiGW w Katowicach o dofinansowanie w dwóch formach:

- 100 % pożyczki (bez udziału wkładu własnego) na pokrycie wydatków związanych z demontażem, transportem i unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest z obiektów należących do osób fizycznych. Przyznawana Gminie pożyczka jest pożyczką częściowo umarzalną (w chwili obecnej w 50%) bez konieczności inwestowania umorzonych części w inne zadanie związane z ochroną środowiska. Oczywiście istnieje możliwość udziału środków własnych w montażu finansowym.
- 50% dotacji i 50% pożyczki z możliwością udziału środków własnych do 15 % (wtedy montaż finansowy będzie składał się z 50% dotacji, 35% pożyczki i 15% udziału środków własnych). Część dotacyjna to środki NFOŚiGW udostępnione WFOŚiGW natomiast część pożyczkowa to środki z WFOŚiGW w Katowicach. Pożyczka jest częściowo umarzalna na takich samych zasadach jak w pkt. 1.

Warunkiem który pozwala JTS skorzystać z drugiej formy dofinansowania jest posiadanie przez nią inwentaryzacji wyrobów azbestowych na swoim terenie oraz „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy” zatwierdzonego uchwałą Rady Gminy lub powiatu.

Od czego zacząć – początek drogi do uzyskania przez JST środków finansowych

Pierwszym krokiem na drodze do uzyskania przez JST środków na dofinansowanie osób fizycznych – właścicieli obiektów na których występują wyroby zawierające azbest, jest zebranie jak największej liczby osób zdecydowanych na usunięcie wyrobów azbestowych ze swoich zabudowań i zastąpienie go innym materiałem. Z dotychczasowej praktyki Funduszu wynika, że minimalna liczba obiektów jakiej dotyczyły składane wnioski składane w latach ubiegłych to 15 – 20 obiektów (mieszkalnych i gospodarczych). Dla każdego obiektu z którego planowane jest usunięcie wyrobów azbestowych konieczne jest sporządzenie „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” (aktualny wzór karty Dz. U. z 2010 r. Nr 162, poz. 1089). Aby możliwe było uzyskanie dofinansowania na demontaż, transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z takiego obiektu wyroby te muszą zaliczać się do pierwszego stopnia pilności.

Przygotowanie wniosku o dofinansowanie

JST dysponując osobami chętnymi oraz „Ocenami stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” może przystąpić do przygotowania wniosku o dofinansowanie. Dysponując danymi z kart oceny (masa i powierzchnia wyrobów azbestowych) może oszacować wstępnie koszty jakie należy ponieść na demontaż, transport i unieszkodliwienie tych wyrobów. Wszystkie prace związane z demontażem, transportem i unieszkodliwieniem azbestu musi wykonywać firma posiadająca zezwolenie na prowadzenie tego typu prac. JST może dokonać wyboru wykonawcy sama lub pozwolić na samodzielny wybór wykonawcy przez każdego z właścicieli obiektów. Z punktu spraw związanych z rozliczeniem zadania zdecydowanie prostszym rozwiązaniem jest wybór wykonawcy przez JST. Drugie rozwiązanie jest korzystniejsze z punktu widzenia właścicieli ponieważ azbest może być usuwany jednocześnie na więcej niż jednym obiekcie. Wykonawca lub wykonawcy mogą zostać wybrani już na etapie przygotowania wniosku lub w terminie późniejszym.

Formularze wniosków o dofinansowanie znajdują się na stronie WFOŚiGW (www.wfosigw.katowice.pl) w zakładce WNIOSKI/wnioski o dofinansowanie. Wnioski na zadania związane z demontażem, transportem i unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest znajdują się w kategorii zadań inwestycyjnych z dziedziny Ochrona Powierzchni Ziemi i Gospodarka Odpadami. W zależności od sytuacji mamy możliwość wyboru wzoru wniosku. W przypadku JST posiadających „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy” wybieramy zestaw c. W pozostałych przypadkach zestaw d. W skład obu zestawów wzorów wniosków wchodzi trzy zasadnicze części: A, B2, B2/2e, C1 oraz harmonogram rzeczowo-finansowy zadania. Część A wymaga

podania podstawowych informacji o Wnioskodawcy. W części B2 wnioskodawca podaje m.in. informacje techniczne na temat realizowanego zadania, efekt ekologiczny i rzeczowy, terminy rozpoczęcia i zakończenia, montaż finansowy itp. Część B2/2e wnioskodawca podaje zestawienie właścicieli obiektów z których usuwany będzie azbest. Część C1 zawiera informacje ekonomiczne w tym m.in. proponowane terminy wypłaty dofinansowania oraz w przypadku pożyczki harmonogram spłat. Każda z części wniosku posiada szczegółową instrukcję wypełniania wniosku. Instrukcję tą należy usunąć przed wydrukowaniem wypełnionej części wniosku.

Złożenie wniosku do WFOŚiGW i procedura rozpatrywania

Po wypełnieniu wniosku i zebraniu wszystkich koniecznych załączników wniosek należy złożyć w siedzibie WFOŚiGW. Wniosek trafia do Zespołu Ochrony Atmosfery, Ochrony Powierzchni Ziemi i Gospodarki Odpadami. Teraz należy oczekiwać pisemnej informacji o kompletności wniosku lub stwierdzonych we wniosku brakach. Zgodnie z obowiązującą w WFOŚiGW procedurą rozpatrywania wniosku WF ma 30 dni od daty zarejestrowania wniosku (data zarejestrowania nie jest datą wpływu wniosku) na wysłanie takiej informacji do Wnioskodawcy. Często zdarza się, że w przypadku stwierdzenia kompletności wniosku razem z informacją o kompletności jest też informacja o przyznaniu dofinansowania i jego wysokości. Jeżeli jednak we wniosku wykryto braki wnioskodawca ma 1 lub 3 miesiące czasu na uzupełnienie licząc od daty wpływu pisma do wnioskodawcy. Jeżeli takie uzupełnienia nie wpłyną w wyznaczonym terminie lub będą niekompletne wniosek ulega skreśleniu.

Zasady przyznawania dofinansowania

Kompletny wniosek stanowi podstawę do podjęcia decyzji o dofinansowaniu zadania przez Zarząd WFOŚiGW lub Zarząd oraz Radę Nadzorczą. Z tym drugim przypadkiem mamy do czynienia gdy kwota wnioskowanego dofinansowania przekracza ok. 991.000 zł. Posiedzenia Zarządu odbywają się raz w tygodniu natomiast Rada Nadzorcza zbiera się raz w miesiącu. Po podjęciu decyzji Wnioskodawca jest o tym informowany pisemnie. Celem podpisania Umowy jest proszony o kontakt z Zespołem Ekonomicznym.

Umowa

Po decyzji o przyznaniu dofinansowania w Zespole Ekonomicznym przygotowany zostanie projekt Umowy między WFOŚiGW a jednostką samorządu terytorialnego. Jeżeli przyznana forma dofinansowania jest pożyczka i dotacja powstają dwa projekty umów: umowy pożyczki oraz umowy dotacji. Po jego zaakceptowaniu następuje podpisanie Umowy. Umowa zawiera szczegółowe informacje określające m.in.:

- wysokość dofinansowania;
- terminy zakończenia zadania, osiągnięcia efektu rzeczowego i ekologicznego,

- sposób potwierdzenia osiągnięcia efektu rzeczowego i ekologicznego zadania,
- warunki wypłaty środków;
- harmonogram wypłat środków oraz spłat (w przypadku pożyczki).

Do podpisania Umowy musi dojść w terminie do trzech miesięcy od daty podjęcia przez WFOŚiGW decyzji o dofinansowaniu zadania. W przeciwnym wypadku podjęta o dofinansowaniu Uchwała ulega przedawnieniu. W uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość wydłużenia ważności uchwały o dofinansowaniu.

Rozliczenie zadania

Rozliczenie zadania następuje w miesiącu następującym po dacie zakończenia zadania. Sprawy związane z rozliczeniem zadania prowadzone są w Zespole Kontroli. Wnioskodawca ma 30 dni od daty zakończenia zadania na dostarczenie do WFOŚiGW wymaganych określonych w umowie dokumentów potwierdzających osiągnięcie efektu rzeczowego i ekologicznego.

Sposobem potwierdzenia osiągnięcia efektu ekologicznego i rzeczowego dla zadań z zakresu usuwania azbestu są:

- Protokół potwierdzający demontaż, transport i unieszkodliwienie ok. xx Mg odpadów zawierających azbest, pochodzących z powierzchni ok. xx m².
- Zezwolenie na wytwarzanie, transport i unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest wydane podmiotom świadczącym usługi w zakresie wytwarzania, transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest.
- Karty przekazania odpadów zawierających azbest w celu ich unieszkodliwienia.
- Oczywiście Wnioskodawca może rozliczyć zadanie wcześniej tzn. przed terminem zakończenia zadania określonym w umowie. Po rozliczeniu zadania następuje okres spłaty zaciągniętego zadłużenia którego długość oraz wysokość rat została ściśle określona w Umowie.

Na zakończenie należy zaznaczyć, że WFOŚiGW w Katowicach udostępnia swoje środki finansowe na zadania związane z unieszkodliwieniem wyrobów azbestowych już od wielu lat. Od roku 2004 do 2009 na realizację ok. 130 zadań związanych z demontażem, transportem i unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest WFOŚiGW w Katowicach udzielił dofinansowania w wysokości 24 mln zł (ponad 10 mln zł w postaci pożyczek oraz 14 mln zł dotacji). Dofinansowanie to trafiło do jednostek samorządu terytorialnego, spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych oraz przedsiębiorców. Pozwoliło na likwidację ponad 9.000 ton wyrobów zawierających azbest. W roku 2010 WFOŚiGW w Katowicach dofinansował kolejne zadania związane z likwidacją wyrobów azbestowych na kwotę ponad 3.7 mln zł. Dofinansowanie unieszkodliwiania azbestu na terenie województwa śląskiego jest dalej kontynuowane i od bieżącego roku zostało wzmocnione środkami NFOŚiGW.

Mariusz Wasik

W trosce o prawidłowe zabezpieczenia preferencyjnej pożyczki WFOŚiGW

Ewa Hernas
Zespół Analiz i Planowania

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na mocy ustawy Prawo Ochrony Środowiska dysponuje środkami publicznymi. W dbałości o prawidłowe wydatkowanie tych środków oraz kierując się dyscypliną finansów publicznych, Fundusz zobowiązany jest do należytego zabezpieczenia spłaty swoich wierzycelności. Dokonując oceny, zaproponowanego przez Beneficjenta, prawnego zabezpieczenia spłaty pożyczki WFOŚiGW kieruje się wewnętrznymi procedurami, które zostały opracowane zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa i zasadami udzielania dofinansowania ze środków Funduszu. Zgodnie z nimi udzielenie dofinansowania i jego wysokość uzależnione jest m.in. od właściwego prawnego zabezpieczenia spłaty pożyczek i ewentualnych zwrotów dotacji.

Podstawą oceny możliwości spłaty pożyczki dla Funduszu jest sytuacja ekonomiczno-finansowa Wnioskodawcy. Biorąc jednak pod uwagę okres na jaki udzielane są pożyczki oraz zmienną sytuację gospodarczą, posiadanie zabezpieczenia pozwala, w przypadku windykacji, na odzyskanie zaangażowanych środków.

Wartość oraz rodzaj prawnego zabezpieczenia powinny gwarantować zwrot przyznanej kwoty pożyczki wraz z odsetkami i dodatkowymi kosztami w przypadku, gdyby Pożyczkobiorca zaprzestał spłaty. Prawne zabezpieczenia spłaty pożyczki jest elementem negocjacyjnym. W negocjacjach i analizie formy prawnego zabezpieczenia wierzycelności, brane są pod uwagę:

- kwota wierzycelności,
- okres spłaty, uwzględniający czas zwrotu nakładów inwestycyjnych,
- termin zakończenia zadania współfinansowanego przez Fundusz,
- kondycja ekonomiczno – finansowa Wnioskodawcy oraz jego status prawny,
- realna możliwość zaspokojenia roszczeń Funduszu, w możliwie najkrótszym czasie, z przyjętych zabezpieczeń w przypadku braku spłaty lub zaistnienia konieczność zwrotu dotacji.

„Zabezpieczenie może ustanowić sam dłużnik, bądź osoba trzecia. Prawne zabezpieczenia dzielą się na osobiste i rzeczowe. Zabezpieczenia osobiste charakteryzują się odpowiedzialnością osoby ustanawiającej zabezpieczenie, a więc całym jej majątkiem. Zabezpieczenia rzeczowe ograniczają natomiast odpowiedzialność osoby dającej zabezpieczenie do poszczególnych składników majątku”.

[1]

Katalog zabezpieczeń przyjmowanych przez Fundusz jest szeroki. W wyniku negocjacji, ocen i analiz możliwe są do przyjęcia następujące formy zabezpieczenia:

- poręczenia na zasadach ogólnych według k.c. jednostki samorządu terytorialnego Rzeczypospolitej Polskiej lub podmiotu o dobrej sytuacji ekonomiczno – finansowej;
- poręczenia wekslowe podmiotu o dobrej sytuacji ekonomiczno – finansowej;
- gwarancje bankowe;
- przelewy wierzytelności z tytułu sprzedaży towarów, usług oraz innych dóbr, najmu, dzierżawy;
- przelewy wierzytelności z rachunku lokat terminowych w walucie transakcji lub w innej walucie;
- przelewy wierzytelności z rachunku oszczędnościowego (np. OKO, SKOK);
- przelewy wierzytelności z wkładu na książeczke oszczędnościowej imiennej i bonie oszczędnościowym imiennym;
- przelewy wierzytelności z rachunków bankowych Wnioskodawcy, jako zabezpieczenie dodatkowe w przypadku przyjęcia przelewu wierzytelności z tytułu sprzedaży towarów, usług oraz innych dóbr, najmu, dzierżawy;
- przystąpienie do długu;
- sądowe zastawy rejestrowe na:
  - rzeczy ruchomej oznaczonej co do tożsamości,
  - rzeczy ruchomej oznaczonej co do gatunku,
  - zbiorze rzeczy ruchomych lub praw stanowiących całość gospodarczą,
  - wkładzie na książeczke oszczędnościowej imiennej i bonie oszczędnościowym imiennym,
  - prawach do wierzytelności z rachunku lokaty,
  - wkładzie pieniężnym potwierdzonym certyfikatem depozytowym,
  - wierzytelności, której przedmiotem jest odkupienie jednostek uczestnictwa przez fundusz inwestycyjny,
  - akcjach znajdujących się w publicznym obrocie,
  - akcjach, które nie znajdują się w publicznym obrocie,
  - papierach wartościowych wyemitowanych przez Skarb Państwa (w tym: obligacjach i bonach skarbowych),
  - obligacjach wyemitowanych przez banki lub jednostki samorządu terytorialnego,
  - obligacjach wyemitowanych przez podmioty o dobrej sytuacji ekonomiczno – finansowej niepowiązane z dłużnikiem,
  - udziałach w spółkach z o.o.

- hipoteki umowne na nieruchomościach (prawo własności, współwłasność, prawo użytkowania wieczystego),
  - nieruchomości gospodarczej, niezamieszkałej,
  - nieruchomości gruntowej przeznaczonej pod budownictwo mieszkaniowe,
  - nieruchomości zamieszkałej, w tym również lokalu stanowiącym odrębną własność,
  - nieruchomości rolnej,
  - nieruchomości leśnej,
  - terenie przemysłowym wymagającym rekultywacji,
  - nieruchomości rekreacyjnej,
  - prawie użytkowania wieczystego,
  - kilku nieruchomości (hipoteka łączna).

Dodatkowo w przypadku zabezpieczeń majątkowych przyjmowane są przelewy praw z umów ubezpieczenia składnika majątku od kradzieży, ognia i innych zdarzeń losowych. Ponadto w celu przyspieszenia ewentualnej egzekucji Pożyczkobiorca zobowiązany jest do oświadczenia o dobrowolnym poddaniu się egzekucji złożonego w formie aktu notarialnego.

Wartość zabezpieczeń wynikająca z operatów, wycen, ekspertyz jest korygowana odpowiednimi współczynnikami. Jakość zabezpieczeń w formie poręczeń, sądowych zastawów rejestrowych na akcjach, obligacjach i udziałach wykazuje bezpośrednie uzależnienie od sytuacji ekonomiczno – finansowej lub majątkowej oraz potencjału finansowego osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej, zobowiązanej do świadczenia na rzecz Funduszu w związku z udzieleniem zabezpieczenia. W związku z tym, w przypadku tych zabezpieczeń, zakres korekty jest uzależniony przede wszystkim od wyników oceny ww. czynników.

Ponadto w przypadku zabezpieczeń wykazujących uzależnienie od sytuacji ekonomiczno – finansowej lub majątkowej oraz potencjału finansowego określonego podmiotu, bada się ewentualne powiązania majątkowe i gospodarcze oraz innego rodzaju zależności pomiędzy dłużnikiem Funduszu a innym podmiotem zobowiązanym do świadczenia na rzecz Funduszu (w związku z udzielonym zabezpieczeniem lub z innego tytułu) oraz ich wpływ na jakość zabezpieczenia.

Wyznacznikami wyboru i korekty w przypadku zabezpieczeń majątkowych są w szczególności:

- możliwość łatwego zbycia danego składnika majątku oraz powszechność jego występowania w obrocie; istnienie prawnych ograniczeń obrotu (zakaz handlu, obowiązek uzyskania koncesji na sprzedaż etc.);
- w przypadku sprzętu technicznego: datę produkcji (wiek) składnika majątku, intensywność dotychczasowej eksploatacji (stopień zużycia), poziom zastosowanych rozwiązań technologicznych, walory użytkowe;
- podatność na niekorzystne wahania popytu (modę);
- istnienie i konkurencyjność cenową podobnych składników nowszej generacji i o lepszych walorach użytkowych, podatność na utratę dotychczasowych walorów użytkowych w okresie utrzymywania zabezpieczenia, starzenie się, dezaktualizację, a także istniejące możliwości zapobieżenia tym niekorzystnym zjawiskom;

- niebezpieczeństwo nieodwracalnego przetworzenia lub połączenia składników z innymi rzeczami bez wiedzy Funduszu.

Maksymalne wartości współczynników korekty mogą dotyczyć wyłącznie najbardziej „płynnych” składników majątkowych (np. pojazdy samochodowe, towary handlowe występujące powszechnie w obrocie, o wysokich walorach użytkowych, na które występuje stabilny popyt) nowych lub o niewielkim stopniu zużycia.

Minimalne współczynniki korekty stosuje się w stosunku do składników „o wysokim ryzyku” tj. wysoko specjalistycznych maszyn, urządzeń i instalacji.

W celu dywersyfikacji ryzyka, Fundusz może przyjąć od Wnioskodawcy łącznie różne formy zabezpieczenia spłaty pożyczki.

Fundusz nie stosuje prawnych zabezpieczeń spłaty pożyczek udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego z wyłączeniem ich związków. Jeżeli w ocenie Funduszu sytuacja finansowa (bieżąca i prognozowana) jednostki samorządu terytorialnego budzi zastrzeżenia Funduszu, może postanowić o konieczności ustanowienia prawnego zabezpieczenia spłaty wierzytelności.

Zgodnie z wewnętrznymi procedurami WFOŚiGW prowadzi stały monitoring sytuacji finansowej wnioskodawców oraz ustanowionych zabezpieczeń spłaty wierzytelności. Wypłata przyznanych środków może nastąpić wyłącznie po spełnieniu przez Wnioskodawcę warunków zastrzeżonych w umowie, nie wcześniej niż po ustanowieniu ustalonych prawnych zabezpieczeń wierzytelności Funduszu. W przypadku gdy spłata zadłużenia jest zagrożona z powodu pogorszającej się sytuacji finansowej i złego stanu majątkowego dłużnika bądź zmniejszą się wartość złożonego zabezpieczenia Fundusz może zażądać złożenia dodatkowego zabezpieczenia.

Umowy dotyczące ustanowienia prawnych zabezpieczeń spłaty pożyczki przygotowywane są przez Fundusz. Po spłacie całości zadłużenia i rozliczeniu wypłaconych środków przez Pożyczkobiorcę, Fundusz podejmuje, na wniosek Klienta, czynności związane ze zwolnieniem zabezpieczenia. Koszty ustanowienia, zmiany, zwolnienia zabezpieczeń każdorazowo ponosi Beneficjent środków Funduszu.

Prawne zabezpieczenie spłaty wierzytelności wymaga podjęcia szeregu działań przygotowawczych oraz negocjacyjnych i analitycznych zarówno ze strony Beneficjenta jak i Funduszu. W trosce o prawidłowe zabezpieczenia środków publicznych, służących wspieraniu realizacji przedsięwzięć w ochronie środowiska, Fundusz dokłada wszelkich starań aby wymogi dotyczące prawnych zabezpieczeń spłaty wierzytelności były dla Beneficjentów przejrzyste i możliwe do spełnienia.

Mając na uwadze konieczność podejmowania, niejednokrotnie trudnych decyzji w sprawie zabezpieczenia zachęcamy do bieżących konsultacji.

Ewa Hernas

[1] I. Heropolitańska, „Zabezpieczenie wierzytelności banku”, Warszawa 1996, str. 28.

BIOMASA JAKO ALTERNATYWNE PALIWO DLA ENERGETYKI ZAWODOWEJ

Łukasz Frydel

Zespół Ochrony Atmosfery, Ochrony Powierzchni Ziemi i Gospodarki Odpadami

Marek Adamus

Wojewódzki Fundusz w ramach dofinansowania (w formie pożyczki i dotacji) zadań z zakresu odnawialnych źródeł energii zawarł w 2010 roku umowy na łączną kwotę ponad 80 mln zł, a każdego roku średnio 40 zadań wykorzystujących odnawialne źródła energii, realizowanych przez osoby prawne, uzyskuje dofinansowanie ze środków WFOŚiGW. Wśród tych zadań na szczególną uwagę, ze względu na zbieżność z tematem artykułu, zasługują trzy inwestycje:

1. Budowa jednostki wytwórczej OZE w PKE S.A. – Elektrowni Jaworzno III

Realizowane przez PKE S.A. (grupa TAURON PE S.A.) zadanie polega na zabudowie kotła fluidalnego ze złożem cyrkulacyjnym dedykowanego do spalania biomasy. Kocioł będzie współpracował z istniejącą turbiną – obecnie turbina zasilana jest z kotła opalanego węglem, który ulegnie fizycznej likwidacji po zrealizowaniu inwestycji. Planowany do zabudowy kocioł to jedna z największych w Polsce (maksymalna moc zasilanego z kotła turbogeneratorskiego to 50 MWe) jednostek wytwórczych wykorzystujących wyłącznie paliwo odnawialne jako źródło energii. Jednostka spalać będzie głównie biomasę leśną (zrębki drzewne, pelety z drewna – łącznie ok. 80% udziału), a także tzw. biomasę agro pochodzenia rolniczego (pelety ze słomy rzepakowej i otrąb zbożowych, śrutę zbożową, pelety z nasion i łusek słonecznika, makuchę rzepakową itp. – łącznie ok. 20 % udziału). Przewidziano, że kocioł docelowo spalać będzie do 50 ton paliwa na godzinę, a produkcja energii elektrycznej wyniesie minimum 360.000 MWh/rok. Kompletny, nowoczesny i spełniający normy ekologiczne kocioł na biomasę wraz z urządzeniami pomocniczymi oraz układem sterowania i podawania biomasy będzie kosztować ok. 425 mln zł. Ze środków WFOŚiGW na ten cel udzielono preferencyjnej pożyczki w wysokości 40 mln zł. Zakończenie inwestycji zaplanowano na koniec 2012 roku.

2. Budowa instalacji zasilania biomasą oraz modernizacja kotła fluidalnego OF-135 w Elektrociepłowni Tychy S.A.

To kolejna inwestycja realizowana przez grupę TAURON PE S.A., polegająca na wykorzystaniu biomasy jako paliwa do produkcji energii cieplej i elektrycznej. Jej zakres jest jednak nieco odmienny od opisanego wcześniej, z uwagi na fakt, iż zostanie zrealizowana w oparciu o istniejący kocioł fluidalny OF-135. Zadanie, którego koszt określono na ok. 117 mln zł, polega na dostosowaniu kotła do spalania biomasy wraz z wykonaniem całej infrastruktury służącej do przyjmowania, rozładunku oraz podawania biomasy do kotła. Gruntowna przebudowa kotła będzie polegała na modernizacji komory paleniskowej, przegrzewacza pary, podgrzewacza wody i powietrza, co pozwoli na dostosowanie kotła do spalania zrębków drewna, kory, trocin, itp. Realizowana inwestycja pozwoli na produkcję „zielonej” energii elektrycznej w ilości ok. 242.000 MWh rocznie oraz energii cieplnej w ilości ok. 160.000 GJ rocznie. W jej wyniku nastąpi redukcja emisji zanieczyszczeń o około: pył – 4,2 Mg/rok, SO₂ – 609 Mg/rok, CO – 581 Mg/rok oraz CO₂ – 369.111 Mg/rok. Dofinansowanie ze środków Funduszu wyniesie 30 mln zł, a zakończenie realizacji inwestycji zaplanowane jest na dzień 31.12.2012 r.

3. Budowa instalacji spalania biomasy w Elektrociepłowni Zakładu Elektroenergetycznego H. Cz. Elsen S.A.”

Kolejną ze współfinansowanych ze środków Funduszu inwestycji w zakresie produkcji energii przy wykorzystaniu biomasy jest zrealizowana już w częstochowskiej elektrociepłowni modernizacja kotła OKPG-60.

Zadanie polegało na dostosowaniu kotła do spalania biomasy wraz z zastosowaniem urządzeń służących do przygotowania i podawania paliwa oraz optymalizujących pracę kotła, takich jak:

- a) układ rozładunkowo-magazynowego biomasy,
- b) układ separacji zanieczyszczeń i elementów ponadwymiarowych biomasy,
- c) układ mielący biomasy z zasobnikiem pyłu oraz systemem transportu pyłu z młyna do zasobnika,
- d) układ próbkowania i ważenia biomasy,
- e) instalacja dozowania pyłu do palników biomasowych,
- f) 4 palniki pyłowe wirowe do spalania biomasy z przewodami pyłu i przewodami powietrza wtórnego,
- g) układ sterowania, regulacji i zabezpieczenia pracy instalacji.

Zadanie, zakończone w dniu 31.01.2011 r., pozwoliło na zastąpienie paliwa węglowego biomasą i przyczyniło się do redukcji emisji zanieczyszczeń o około: pył – 15,6 Mg/rok, SO₂ – 112 Mg/rok, CO – 147 Mg/rok oraz CO₂ – 92.138 Mg/rok. Fundusz dofinansował realizację inwestycji kwotą 5,1 mln zł, przy całkowitym koszcie inwestycji wynoszącym niespełna 10 mln zł.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w KATOWICACH

EKO-INFO nr 3/2011 (3) 6 grudnia 2011 roku

Przedstawione przykłady to tylko niektóre inwestycje dofinansowane ze środków Funduszu w Katowicach, które wykorzystują odnawialne źródła energii. Zostały one wybrane by pokazać jak różne może być podejście zakładów energetycznych do problemu spalania biomasy. Mamy tutaj zarówno odbudowę mocy wytwórczych (zadanie nr 1) w oparciu o całkowicie nowy, budowany od podstaw, kocioł wraz z całą instalacją dedykowaną od samego początku (tj. od fazy projektowej) do spalania biomasy, poprzez gruntowną modernizację istniejącego kotła (zadanie nr 2) wraz z wykonaniem infrastruktury pozwalającej na dostarczenie biomasy do kotła, a skończywszy na stosunkowo wąskim zakresie, tj. zabudowie palników „biomasowych” (zadanie nr 3) w istniejącym kotle wraz z niezbędnym osprzętem i automatyką. Na wybór zakresu inwestycji wpływ ma wiele czynników, w tym wiek istniejących urządzeń i możliwość ich modernizacji, rodzaj i dostępność biomasy, czy chociażby możliwości finansowe przedsiębiorcy (koszty realizacji przedstawionych inwestycji wahają się od 10 do 425 mln zł).

Ze względów ekologicznych, a więc i z punktu widzenia Wojewódzkiego Funduszu przy udzielaniu dofinansowania na tego typu przedsięwzięcia najistotniejszy jest jednak fakt, że wszystkie przyczyniają się do wykorzystania energii odnawialnej i pozwolą na poprawę stanu środowiska naturalnego.

*Marek Adamus
Łukasz Frydel*

JAK WAŻNA JEST ŚWIADOMOŚĆ EKOLOGICZNA

Monika Klein
Zespół Kontroli PO liś

*"Kiedy ostatnie drzewo zostanie wycięte, ostatnia rzeka zatruta a ostatnia ryba zginie,
odkryjemy, że nie można jeść pieniędzy".*

motto organizacji ekologicznej „Greenpeace.”

"Ochrona przyrody podstawą zachowania środowiska człowieka".

Prof. Władysław. Szafer

Powyższe zdania uświadamiają nam, jak istotną sprawą stała się w obecnych czasach kwestia ochrony środowiska. Nikogo już nie dziwią działania podejmowane przez organizacje proekologiczne w celu zachowania równowagi ekologicznej, ani częsta obecność tematów z tym związanych w mediach. Normą stały się szeroko zakrojone akcje prowadzone przez organizacje rządowe, prawie każda gwiazda telewizyjna czy osoba publiczna promuje ekologiczny styl życia i prawie każdy z nas, uważa, iż posiada co najmniej podstawową świadomość potrzeby podejmowania takich działań.

Studenci jednej ze śląskich wyższych uczelni, zapytani o to, ilu z nich, w swoim życiu codziennym prowadzi jakiegokolwiek świadome działania, mające na celu ograniczenie szkodliwej działalności człowieka na środowisko naturalne, odpowiedzieli, że wszyscy. Jednak na prośbę o skonkretyzowanie tych działań, niewielu potrafiło to uczynić. Najpopularniejsza odpowiedź dotyczyła segregacji śmieci, chociaż entuzjazm w tym zakresie studził fakt, iż wciąż w niewielu miejscach istnieją warunki dla rzeczywistej realizacji selektywnej zbiórki odpadów.

Okazuje się bowiem, iż tak naprawdę, chwalebne ideologie i zamiary trudno wprowadzać w czyn, a nasza wiedza w tym zakresie jest wciąż niewystarczająca, chociaż już starożytni wiedzieli, jak duży wpływ na naszą egzystencję ma środowisko, w którym żyjemy.

Najstarsze notowania dotyczące ochrony przyrody pochodzą z 1100 roku p. n. e. z Chin. Mówią one o potrzebie zachowania cenniejszych drzew, niektórych lasów i polepszeniu gospodarki leśnej. W starożytności kult drzew, a także zrozumienie wartości gospodarczej i militarnej lasów były powszechne, dlatego też zwycięskie wojska, chcąc zadać pokonanym szczególnie bolesny cios, wycinały drzewa na zdobytych terenach.

Już Rzymianin Marcus Ciceron stwierdził, że *"niszczenie lasów jest najgorszym wrogiem dobrobytu społeczeństwa,,*. Nasz rodak, zaś, Stanisław Staszic (1755-1826), którego działalność w okresie stanisławowskim przyczyniła się do rozwoju ochrony przyrody i nauki polskiej, w swoim dziele zatytułowanym *„O Ziemiorodztwie Karpatów"*, w którym wysuwał propozycje ochrony roślin i zwierząt żyjących w Karpatach, pisał: *"aby z największą pilnością były oznaczane wszystkie te wielkie fenomeny natury"*.

Co to jest „świadomość ekologiczna”.

Według filozofa Zbigniewa Hulla, świadomość ekologiczna to myślenie i przeżycia poszczególnych ludzi oraz funkcjonujące społeczne standardy pojmowania i wartościowania biosfery.

Zgodnie z inną definicją, świadomość ekologiczna, jest zespołem informacji i przekonań na temat środowiska naturalnego oraz postrzeganie związków między stanem i charakterem środowiska naturalnego a warunkami i jakością życia człowieka.

Ostatnimi czasy, świadomość ta uległa znacznemu przewartościowaniu. Przestaliśmy postrzegać siebie, jako gatunek wyjątkowy, posiadający szczególne prawa do korzystania ze środowiska naturalnego i odkryliśmy, że stan tego co nas otacza ma bezpośredni wpływ na nasze życie. Nowa świadomość ekologiczna, opiera się na trzech podstawowych założeniach:

- Istoty ludzkie są tylko jednym z gatunków istot żywych w ekosystemie Ziemi,
- Oprócz celowych i przewidywalnych dla człowieka skutków jego działań, istnieją także skutki niezamierzone, groźne dla przebiegu procesów wyznaczonych prawami przyrody,
- Świat jest skończony i są granice postępu technicznego, których przekroczenie grozi totalną katastrofą biosfery ziemskiej, co oznacza także koniec życia ludzkiego na Ziemi.

Tak rozumiany związek pomiędzy ludźmi a środowiskiem naturalnym, stwarza nowe perspektywy dla prowadzenia i rozwoju działań proekologicznych.

Podstawowym narzędziem, w kształtowaniu świadomości ekologicznej jest edukacja ekologiczna, czyli koncepcja kształcenia i wychowywania społeczeństwa w duchu poszanowania środowiska przyrodniczego zgodnie z hasłem *myśleć globalnie - działać lokalnie*.

W potocznym rozumieniu są to wszelkie formy działalności skierowanej do społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, które mają na celu wpływanie na poziom

świadomości ekologicznej, propagowanie konkretnych zachowań korzystnych dla środowiska naturalnego, upowszechnianie wiedzy o przyrodzie.

Kluczową rolę, w kształtowaniu świadomości ekologicznej i prowadzeniu edukacji w tym zakresie, mają do spełnienia instytucje publiczne. Dowodem na to, jak państwo żywotnie zainteresowane powyższą kwestią, jest między innymi, ustanowienie prowadzenia edukacji ekologicznej w Polsce, jako prawnego obowiązku poszczególnych instytucji i podmiotów.

Podstawowe obowiązki w tym zakresie znajdujemy w Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. (Dz.U. 2001 nr 62 poz. 627 ze zm.), która edukacji ekologicznej i kwestiom z nią bezpośrednio powiązanych poświęca cały dział VIII zatytułowany „Edukacja ekologiczna, badania z zakresu ochrony środowiska oraz reklama”.

Zgodnie z art. 77 i następnych tejże ustawy, problematykę ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju uwzględnia się w podstawach programowych kształcenia ogólnego dla wszystkich typów szkół. Obowiązek, ten obejmuje również organizatorów kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych.

Organy administracji, instytucje koordynujące oraz kierujące działalnością naukową i naukowo-badawczą, a także szkoły wyższe, placówki naukowe i naukowobadawcze, obejmujące swym zakresem działania dziedziny nauki lub dyscypliny naukowe wiążące się z ochroną środowiska, są obowiązane uwzględniać w ustalanych programach oraz w swej działalności badania dotyczące zagadnień ochrony środowiska i badania te rozwijać.

W myśl ww. aktu prawnego, środki masowego przekazu są obowiązane kształtować pozytywny stosunek społeczeństwa do ochrony środowiska oraz popularyzować zasady tej ochrony w publikacjach i audycjach.

Reklama lub inny rodzaj promocji towaru lub usługi nie powinny zawierać treści propagujących model konsumpcji sprzeczny z zasadami ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, a w szczególności wykorzystywać obrazu dzikiej przyrody do promowania produktów i usług negatywnie wpływających na środowisko przyrodnicze.

Produkt powinien być zaopatrzony w informację dotyczącą: zużycia paliw lub materiałów eksploatacyjnych; wielkości emisji związanej z użytkowaniem produktu; bezpiecznego dla środowiska użytkowania, demontażu, powtórnego wykorzystania lub unieszkodliwienia produktu. Sprzedawca produktów powinien zapewnić, aby informacja taka, znajdowała się także w miejscach sprzedaży produktu. Nadzór nad przestrzeganiem wymagań, o których mowa wyżej, sprawuje Inspekcja Handlowa.

Organizacje społeczne mogą występować do właściwych organów administracji o zastosowanie środków zmierzających do zaprzestania reklamy lub innego rodzaju promocji towaru lub usługi, jeżeli reklama lub inny rodzaj promocji są sprzeczne z powyższym.

Kolejne uregulowania zawarte są w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880 ze zmianami). Zgodnie z nimi, jednym z celów ochrony przyrody jest kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody. Zgodnie z art. 3 ww. ustawy cele ochrony przyrody są realizowane między innymi przez prowadzenie działalności edukacyjnej, informacyjnej i promocyjnej w dziedzinie ochrony przyrody oraz prowadzenie badań naukowych nad problemami związanymi z ochroną przyrody, a w myśl art. 4, prowadzenie takiej działalności jest obowiązkiem organów administracji publicznej, instytucji naukowych i oświatowych, a także publicznych środków masowego przekazu.

Edukacja ekologiczna obecna jest również w formalnym systemie kształcenia. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. 2009 nr 4 poz. 17) wprowadza edukację ekologiczną w postaci oddzielnej ścieżki edukacyjnej o charakterze wychowawczo-dydaktycznym do programów szkół wszystkich szczebli, tematyki z zakresu ochrony środowiska i kształtowania środowiska, umożliwiającej łączenie wiedzy przyrodniczej z postawą humanistyczną, tworzenie krajowych i międzynarodowych systemów kształcenia specjalistów i kwalifikowanych pracowników dla różnych dziedzin ochrony środowiska, nauczycieli ochrony środowiska, doksztalcanie inżynierów i techników różnych specjalności oraz menedżerów gospodarki, a także powszechną edukację szkolną (także przedszkolną w postaci wychowania dla poszanowania roślin i zwierząt) i pozaszkolną.

Z przywołanych wyżej regulacji wyraźnie widać, iż kwestia kształtowania świadomości ekologicznej społeczeństwa jest i powinna stanowić punkt wyjściowy dla skuteczności podejmowania jakichkolwiek innych działań w tym zakresie, zarówno przez organa państwowe jak inne organizacje rządowe i pozarządowe.

Cytowany już Profesor W. Szafer napisał: *"Historia ochrony przyrody w Polsce jest chlubną kartą ogólnej naszej kultury"*. Musimy więc wszyscy dokładać starań aby tak właśnie pozostało.

Monika Klein

PIĘĆ SZANS NA ROZWÓJ PÓŁNOCNEJ CZĘŚCI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Mariusz Dziaćko
Zespół Funduszy Europejskich

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) z budżetem sięgającym blisko 28 miliardów euro to największy program realizowany w historii Unii Europejskiej. Z tej kwoty prawie 5 miliardów euro zostanie przeznaczonych na zadania związane z ochroną środowiska. Część z tych pieniędzy trafi również do subregionu północnego województwa śląskiego. Włodarze gmin z tego terenu wykazali się bardzo dużą skutecznością w pozyskiwaniu unijnych dotacji. Spośród trzynastu projektów nadzorowanych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach działający jako Instytucja Wdrażająca dla projektów o wartości do 25 milionów euro, pięć jest realizowanych w północnej części województwa śląskiego.

Projekty te są niezwykle istotne z punktu widzenia mieszkańców, gdyż dotyczą gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami komunalnymi. Po zakończeniu ich realizacji w subregionie przybędzie 133 km kanalizacji sanitarnej, do której zostaną przyłączone budynki zamieszkałe przez ponad 14 tysięcy osób.

Nowa sieć kanalizacji sanitarnej zostanie wybudowana w gminach: Kłobuck, Konopiska, Myszków i Poczesna. Z kolei Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne realizuje projekt, którego celem jest rozbudowa zakładu zagospodarowania odpadów.

W wyniku realizacji projektu w zakładzie będzie można przerabiać 116 tysięcy ton odpadów rocznie. Dzięki nowoczesnym instalacjom zmniejszy się ilość składowanych odpadów. Z każdej tony odpadów na składowisko trafi maksymalnie 360 kilogramów. To bardzo dobry rezultat, szczególnie ważny w kontekście coraz bardziej restrykcyjnych norm europejskich, które kładą nacisk na przetwarzanie odpadów i ograniczenie ich składowania. Do rozbudowanego zakładu będą przywożone odpady wytwarzane przez ponad 150 tysięcy mieszkańców Częstochowy i okolicznych gmin.

Wszystkie te działania, o wartości przekraczającej 231 mln zł (w tym dofinansowanie z Unii Europejskiej w kwocie 135,6 mln zł) mają na celu poprawę stanu środowiska, a tym samym jakości życia mieszkańców subregionu północnego województwa śląskiego. Przyczyniają się one

równocześnie do likwidacji dysproporcji między krajami członkowskimi Unii Europejskiej co jest głównym założeniem Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko.

Poniżej szczegółowe informacje na temat poszczególnych projektów:

„Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Miasta Myszkowa - etap I i II”

Beneficjent: Gmina Myszków

Okres realizacji projektu: 01.01.2007 – 31.12.2012

Wartość całkowita projektu: 16 308 156,00 zł

Dofinansowanie w ramach POIiŚ: 9 258 492,79 zł

Efekt rzeczowy projektu: budowa 6,75 km sieci kanalizacji sanitarnej; 0,8 km kanalizacji deszczowej; 6 przepompowni ścieków; 1 separatora z osadnikiem, 351 sztuk przyłączy

Efekt ekologiczny projektu: podłączenie do sieci kanalizacji sanitarnej budynków zamieszkałych przez 1419 osoby

„Budowa kanalizacji sanitarnej w Brzezinach Nowych, Brzezinach Kolonii, Sobuczynie i we Wrzosowej”

Beneficjent: Gmina Poczesna

Okres realizacji projektu: 01.01.2007 – 03.12.2013

Wartość całkowita projektu: 23 207 437,01 zł

Dofinansowanie w ramach POIiŚ: 19 726 321,46 zł

Efekt rzeczowy projektu: budowa 27,37 km sieci kanalizacji sanitarnej

Efekt ekologiczny projektu: podłączenie do sieci kanalizacji sanitarnej budynków zamieszkałych przez 3454 osoby. Odprowadzenie do sieci kanalizacji sanitarnej ścieków od podmiotów gospodarczych w ilości 348 RLM

„Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Konopiska”

Beneficjent: Gmina Konopiska

Okres realizacji projektu: 01.01.2007 – 31.12.2014

Wartość całkowita projektu: 56 185 488,22 zł

Dofinansowanie w ramach POIiŚ: 35 334 189,36 zł

Efekt rzeczowy projektu: budowa 58,34 km sieci kanalizacji sanitarnej

Efekt ekologiczny projektu: odprowadzenie do sieci kanalizacji sanitarnej ścieków od mieszkańców i podmiotów gospodarczych w ilości 5650 RLM

„Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Kłobuck poprzez budowę kanalizacji sanitarnej”

Beneficjent: Gmina Kłobuck

Okres realizacji projektu: 01.01.2007 – 30.09.2013

Wartość całkowita projektu: 81 415 182,60 zł

Dofinansowanie w ramach POIiŚ: 53 493 570,35 zł

Efekt rzeczowy projektu: budowa 33 km sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej; 7 km sieci kanalizacji sanitarnej tłocznej; 11 pompowni ścieków; 11 urządzeń podczyszczających kanalizacji deszczowej (separatory)

Efekt ekologiczny projektu: podłączenie do sieci kanalizacji sanitarnej budynków zamieszkałych przez 3812 osoby

„Rozbudowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów dla Subregionu Północnego Województwa Śląskiego”

Beneficjent: Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.

Okres realizacji projektu: 01.01.2007 – 30.06.2013

Wartość całkowita projektu: 54 468 722,07 zł

Dofinansowanie w ramach POIiŚ: 17 840 788,26 zł

Efekt rzeczowy projektu: budowa zakładu kompostowego, zakończenie pierwszego etapu budowy kwatery składowania nr 2, zamknięcie kwatery składowania nr 1

Efekt ekologiczny projektu: osiągnięcie wydajności zakładu zagospodarowania odpadów na poziomie: 116 tys. Mg/rok, objęcie systemem: 150 tysięcy mieszkańców, osiągnięcie udziału odpadów składowanych w odniesieniu do przyjętych: na poziomie maksymalnie 36%

Duże wsparcie dla inwestycji POIiŚ

O szansie jaką - dla północnej części województwa śląskiego - stwarzają inwestycje realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko - mówiono podczas wyjazdowej konferencji prasowej zorganizowanej 24 listopada w Konopiskach i w Częstochowie przez WFOŚiGW w Katowicach. Odbyła się ona w ramach działań informacyjno-promocyjnych Instytucji Wdrażających część środowiskową tego największego w historii Europy programu pomocowego.

Uczestniczyli w niej redaktorzy naczelni i publicyści ekologiczni kilkudziesięciu śląskich mediów oraz Gabriela Lenartowicz-prezes Funduszu i Adam Liwochowski – zastępca prezesa.

W gminie Konopiska, gdzie realizowany jest jeden z największych w subregionie północnym woj. śląskiego projektów POIiŚ, zaprezentowano dziennikarzom uzyskane efekty inwestycji dotyczącej uporządkowania gospodarki ściekowej. Przewiduje ona budowę 58 km sieci kanalizacji za ponad 35 mln zł z Unii Europejskiej. Przedsięwzięcie to zakładające skanalizowanie ponad 80 procent

gospodarstw, jest nie tylko jest największym w historii gminy wyzwaniem ale i ogromnym skokiem cywilizacyjnym – stwierdził wójt Jerzy Socha.

Dzięki wykorzystaniu europejskich dotacji Konopiska z biednej ,wiejskiej gminy mogły stać już dziś atrakcyjną, podmiejską miejscowością nazywaną sypialnią i zapleczem rekreacyjnym Częstochowy - mówili z dumą zgromadzeni na spotkaniu z dziennikarzami mieszkańcy okolicznych miejscowości .

Prezes Gabriela Lenartowicz zwróciła uwagę na determinację i dobre przygotowanie ludzi realizujących unijne projekty zarówno w Konopiskach jak i innych niedużych miejscowościach. Przykłady Konopisk, Poczesnej, Kłobucka, Myszkowa, pokazują, że w małych społecznościach mogą powstawać wielkie przedsięwzięcia znacznie poprawiające jakość życia mieszkańców. Nie byłoby to możliwe bez zgody na to samych mieszkańców i ich dobrej współpracy z władzami gmin - mówiła G. Lenartowicz.

W Konopiskach- opowiadał wójt Socha- zawarto nawet swoisty pakt społeczny dla wyrzeczeń spowodowanych budową kanalizacji i innych gminnych inwestycji polepszających warunki życia, a mieszkańcy wpłacają symboliczne kwoty na powstanie kanalizacji w gminie. To powoduje, że jeszcze bardziej czują się gospodarzami zainteresowanymi budową, mówił.

Adam Liwochowski- nadzorujący w WFOŚiGW projekty europejskie -powiedział ,że mobilizacja lokalnych społeczności wokół realizacji inwestycji jest prawdziwą siłą je napędzającą. To powoduje, że tak jak woj. śląskie jest regionalnym liderem w kraju w pozyskaniu środków europejskich na działania środowiskowe, tak gminy subregionu północnego udowodniły, że są najlepsze w regionie w ich realizacji.

W Częstochowie podczas konferencji z wójtami i burmistrzami gmin realizujących projekty wykorzystujące unijne dotacje POIiŚ podkreślano, że poszczególne zadania są co najmniej na półmetku i wszystko wskazuje na to, że zostaną zakończone przed 2014 rokiem.

Mariusz Dziaćko

WNIOSKI O PŁATNOŚĆ DLA INWESTYCJI DOFINANSOWANYCH Z PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO – NAJCZĘŚCIEJ POPEŁNIANE BŁĘDY PRAKTYCZNE RADY O TYM JAK UNIKNĄĆ BŁĘDÓW

Iwona Owczarek
Zespół Kontroli PO IiŚ

Popelniane błędy przy wypełnianiu wniosków o płatność wynikają najczęściej z braku zachowania należytej staranności. Należy pamiętać, że ignorowane przez Beneficjenta drobiazgi, jak literówki, błędy liczbowe czy niewypełnione pola, wynikające najczęściej z pośpiechu, mogą spowodować konieczność złożenia korekty wniosku. Dlatego też nie należy przygotowywać wniosków na ostatnią chwilę, dobrze jest też przed złożeniem wniosku dać go do przeczytania i sprawdzenia drugiej osobie.

Do najczęściej popełnianych błędów należy:

1. Sporządzanie wniosku o płatność na nieaktualnym wzorze.
2. Podawanie nieprecyzyjnych danych dotyczących zapłaty za dany dokument. Jeżeli zapłata nastąpiła w kilku ratach należy podać wszystkie daty (pkt. 9 kol. 4 – data zapłaty). Liczne pomyłki zdarzają się przy podawaniu kwot brutto i netto, które muszą się zgadzać z kwotami znajdującymi się na rozliczonym dokumencie księgowym, niezależnie od tego, czy rozliczamy całą wartość dokumentu, czy tylko jego część. Właściwą kwotę rozliczaną w przedstawionym wniosku o płatność należy wpisać w kolumnie „kwota wydatków kwalifikowalnych” (pkt. 9 kol. 8).
3. Problemy z poprawnym obliczaniem wydatków kwalifikowalnych w przypadku nałożenia na dany kontrakt korekty, nieprawidłowo zaokrąglają kwoty.
4. W pkt. 9 wykazywane są inne kwoty niż w pkt. 7 i 8.
5. Dokumenty księgowe (faktury, rachunki) są nieprawidłowo opisywane. Zgodnie z „Zaleceniami w zakresie wzoru wniosku beneficjenta o płatność w ramach PO IiŚ”:

- Na odwrocie faktury lub dokumentu księgowego o równoważnej wartości dowodowej musi się znaleźć numer umowy o dofinansowanie (nr projektu), a w przypadku, gdy kwota wydatku uznanego za kwalifikowalny jest niższa niż wartość faktury – należy zamieścić kwotę wydatków kwalifikowalnych z wyszczególnieniem VAT (Beneficjenci czasami nieprawidłowo wpisują kwotę wydatków kwalifikowalnych, na fakturze podają inną kwotę niż wynika to z pkt. 9 kol. 8). W przypadku, gdy faktura nie jest kserowana obustronnie lecz na osobnych kartkach, na drugiej kartce należy zamieszczać informację, że jest to rewers faktury nr... z dnia...
  - Pozostałe wymagane elementy opisu mogą być umieszczone na odrębnej kartce, która będzie stanowiła załącznik do faktury. W tym przypadku na kartce należy dodatkowo podać numer faktury, którego ona dotyczy. Beneficjenci czasami popełniają błąd w numerze faktury czy dacie faktury.
  - Czasami w opisie faktury brakuje kategorii wydatków. „Opis faktury lub dokumentu księgowego o równoważnej wartości dowodowej powinien zawierać: kategorię wydatku zgodnie z listą kategorii wydatków zawartą w objaśnieniu dotyczącym wypełniania pkt. 9 wniosku o płatność”.
  - Faktura dotyczy np. robót budowlanych oraz działań informacyjno-promocyjnych, na opisie faktury beneficjenci całą kwotę faktury przyporządkowują do kategorii „roboty budowlane”, zamiast rozdzielić koszty na poszczególne kategorie wydatków. Szczególne znaczenie ma to przy kategorii „Zarządzanie projektem”, które jest objęte limitem.
6. Przedkładane do rozliczenia dokumenty są niespójne:
- np. w Przejściowym Świadectwie Płatności: suma wydatków w okresie rozliczeniowym jest niezgodna z sumą poszczególnych pozycji lub ilość wykonanych robót w okresie rozliczeniowym jest niezgodna z danymi zawartymi w Protokole odbioru robót,
  - protokół odbioru robót jest np. za okres od 01.10.2011r. do 31.10.2011r. a data wystawienia faktury za wykonane prace jest wcześniejsza 28.10.2011r.
7. Przedstawiona do rozliczenia zaliczki faktura została zapłacona przed przekazaniem zaliczki. Faktura taka nie może być rozliczona w ramach zaliczki, może być rozliczona jako płatność pośrednia.
8. Jeżeli faktura jest tylko częściowo zapłacona z konta zaliczkowego należy w pkt. 9 wniosku przedstawić ją zarówno w części potwierdzającej rozliczenie zaliczki jak i w części stanowiącej podstawę do refundacji w proporcji w jakiej została zapłacona z konta zaliczkowego.
9. W rozliczeniu zaliczki nie mogą być uwzględnione faktury, które nie zostały zapłacone z konta zaliczkowego.

10. Jeżeli okaże się, że zaliczka nie będzie rozliczona w pełnej wysokości, niewykorzystaną część należy zwrócić na konto BGK.
11. Niekompletna dokumentacja pod fakturę np. dotycząca opłaty za przyłączenie do sieci elektroenergetycznej, do rozliczenia należy dołączyć umowę o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej oraz wyjaśnienia przy realizacji jakiego kontraktu było zrealizowane przyłączenie do sieci elektroenergetycznej oraz czy umowa z Wykonawcą obejmowała ten zakres robót/usług.
12. Wytworzone środki trwałe muszą być jednoznacznie opisane i zawierać informację jakiego Projektu i Programu dotyczą. Stosowne informacje należy zamieścić na drukach OT oraz w rejestrach środków trwałych.
13. Kwota poniesionych wydatków kwalifikowalnych wykazywana w tabeli nr 13 (kolumna 5) dotycząca poszczególnych kontraktów często jest niewłaściwa, gdyż nie uwzględnia kwot jakie były faktycznie autoryzowane przez IW.
14. W pkt. 18 należy wpisać wszystkie rodzaje nieprawidłowości oraz kwoty, które w związku z nałożeniem na kontrakt korekty zostały uznane za niekwalifikowalne przez Beneficjenta.
15. Zalecamy aby we wnioskach o płatność wpisując faktury w pkt. 9 pogrupować je kontraktami, a wszystkie dokumenty dotyczące jednego wydatku ułożone były po kolei (np. wydatek dotyczący robót budowlanych: faktura, potwierdzenie zapłaty, przejściowe świadectwo płatności wraz z protokołem wykonania elementów, jeżeli do tej pory nie była dostarczona umowa z wykonawcą to jeszcze umowa) - co usprawni weryfikację wniosku o płatność.
16. Składając wniosek o płatność należy załączać go również w formacie Excel, proszę pamiętać aby przy jego sporządzaniu zachować zawarte w nim formuły i nie nadpisywać kwot ręcznie („z palca”).
17. Do rozliczenia zaliczki (końcowego) przedkładać zestawienie obrotów i sald konta zaliczkowego.

Iwona Owczarek